

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

SZERKESZTŐI SZÁLLÁS:
belső farkasutczában 81 szám alatt.

Megjelen e lap hetenkint négyszer u. m. vasárnap, kedden, csőtörtőkön és szombaton.
Ara évnegyedre 3 ft. o. é. Hirdetési ár: négyhasábos sorért először 7 kr., másodsor 6 kr., harmadsor 5
krajczár osztrák ért. s minden hirdetés után 30 kr. bélyegdíj. Előfizetés s hirdetés a kiadó-hivatalnál kezeltetik.

KIADÓ-HIVATAL:
Középutca, STEIN J. könyvkereskedése.

Kolozsvár, ápril 9-kén 1862.

(D) A békületlen állapotba sodort nemzetek reményei rendszerint vérmesek, s minél inkább fárad ki a türelem, annál inkább csúg a képzelődés az érzett sebek gyors, habár heroicus orvoslásán, s minél nagyobb ügyünk igazságérzete, annál inkább hiszszük, hogy a válság közel áll, mely lényegesen megfordítja balsorsunkat.

Pedig a politikában a rohamos események ritkán huznak alapos fordulatokat maguk után; minden esemény csak megannyi fejlődési pontja a drámának vagy tragoediának, mely rendszerint hosszason tart, míg a felállított eszmét valósíthatná.

Mióta küzd Olaszország az egységért? hányan vérzettek el a carbonarik s később más forradalmi társulatok tagjai közül? Évszázadok teltek a küzdelemben, s csak most fogta meg Victor Emanuel, nemzete számára a rég tildőzött kis madárkát; s még most sem lehet tudni, ha vajjon ma-holnap nemcsak egy pár tolla fog kezében maradni?

De még ők szerencsésebbek. Egy nemzetiség, mely 23—24 millió lelket számít, s melynek habár országokra van szétszaggatva, de területén egy nemzetiség él, hol kifejlődhetik egy közszellem, egy közhajítás; ily nemzet végre is szemben a világgal, szemben trónkövetelőivel, határozni fog saját sorsa felett, s csak az ő gyöngesége az, ha egy és nagy nem lehetne.

Másképp áll a dolog ott, hol a birodalom nemcsak külön népekből, de még külön érdekű, irányu, történelmi fejlődésű országokból is van összealkotva. Ily helyütt a nagyhatalom állása habár nem épp oly erős kifelé, mint a minő erőt egy nagy egységben kifejtethetne, de annál maradandóbb és erősebb belülről, s valóban a fenntartás politikája maga sugja azon eszmét, hogy heterogén birodalomnak abszolút egységre törni nagyon bajos.

Ezen szempont szerint bírálva Törökország sorsát, habár a forradalom ellenében nem tudott ekkorig igen gyors eredményeket kivívni, mi mégis azt hisszük, hogy a keleti zavarokkal meg fog a porta közelebbről küzdeni, mert ott a forradalom nem a dynastia, hanem a török uralom ellen van intézve, tehát ott nem egyedül áll a dynastia, hanem vallásrokon népe áll mellette, mely apránként beletűzül a harciba, s megmenti uralkodását.

Törökország gyöngye egy külhatalom elleni harcban, mert benn ellenszenvező népek felett uralkodik; de benn erős, mert egymást gyűlölve a benn lakó népek, egymás ellen a porta zsarnokságának folytonos eszközei leendenek.

Ha Törökországot betegnek nevezik is, de mi nem látjuk ezen betegséget halálosnak mind addig, míg ő valamely külhatalommal nem fog háborúba keveredni.

Ez pedig nehezen következik be. Az orosz lenne az, melynek foga régóta vásik Konstantinápolyra, azonban éppen kelet oly gazdag forrása és piacza az európai kereskedelemnek s gyáriparnak, hogy bárhányszor fogjon fegyvert az orosz a török ellen, mind annyiszor az európai nagyobb hatalmokat fogja üdvözölhetni a csatáitén.

E helyzet még sokáig fenn fogja tartani Törökországot.

Az ezen állam kebelében dúló forradalmoknál veszélyesebbé válhatik Törökországra nézve a görög mozgalom. Ha sikerülne a görögöknek Otto királyt leköszönésre kényszeríteni — miről már beszélnek a lapok — ha Görögország élére egy Victor Emanuel-féle koronás forradalmár állana, akkor sokkal komolyabb veszély fenyegetné a portát. Mint az olasz, történelmi hagyományai után követeli fővárosául Rómát, úgy követelheti egykor a görög Byzanczot, s így egy görög uralkodó nem tetszenék külső támadónak, valamint az olasz királyt nem nézték annak, midőn a souverainjeikre támadott apró Olaszországcskák forradalmának élére állott.

Egy orosz interventiót keleten nem nézne el Európa, de egy görög koronás forradalomnak már elnézett hasonmása áll az olasz vívmányokban.

Az igaz, hogy Európa a politikai eszméket az emberekhez és a viszonyokhoz szabja, s lehet holnap egy görög vagy más mozgalomra nézve egészen ellenkező véleménynyel, mint a minővel van most az olasz mozgalom irányában. Az igazság — az érdek. Így megy ez a diplomatiánál, s így csak az a kérdés: vajjon egy nagy Görögország felállítása, a görög ritusu Oroszország tözsomzedságában, üdvösöbb volna-e Európa egyensúlyára és biztonságára nézve, mint az Európa asszonyosság papucskormányára alá ke-rekedett törökbírodalom?

Megvalljuk, mi nem igen leljük fel azon európai érdekek hajszálait, melyek Törökország elpusztítását követelnék; meglehet tán szívünk igen vonsz ezen velünk atyafias nemzethez. Ellenben nagyon sok érdeket látunk azon nézet körül összpontosulni, hogy Törökország integritása fenntartassék, s midőn e nézetét Sebastopolnál vértettek az angolok, francziák s olaszok, úgy emlékszünk, hogy e harez s e nézet Európa rokonszenvével találkozott.

Ez a baja a keleti mozgalomnak. A görög ritus és a slavismus sok családi és szellemi összeköttetésben állanak, és Európa sokáig remegett az éjszaki Briaraeustól, így igen nehezen tudná arra magát elhatározni, hogy ennek ottan egy oly társat állítson fel, a minő társa lehet egykor Olaszország Franciaországuak.

Innen van az, hogy a görög zendülések általában nem igen sikerülnek; Európa mindig azt hiszi, hogy ott is mint minden keleti mozgalomnál az orosz keze játszik, sőt most éppen állítgatják, hogy a görög mozgalom mellett egyetértve áll az orosz és francia caesarismus. Mi azonban azt hiszük, hogy ama mozgalom Oroszországnak forró vágya, Napoleonnak pedig remonstratioja a legitimisták ellen, amannál cél, ennél eszköz. Napoleon küzd az olasz egységért, s azt valószínűleg ki is vívhatja; s így iecsilapítja az örök forradalom tüzfészékét. Azonban meglehet, küzdeni fog azon nagy hatalmak megrontására s tán eltiprására, kiknek előterében Napoleon belső ellenségei a francia legitimisták állanak. Így mi most is azt hisszük, a mit mindig hittünk, hogy előbb kell eldölni az európai kérdéseknek, mielőtt a keleti kérdés eldőlhetne, s a beteg ember még nagyon sokáig foghat haldokolni.

M. Várhely, ápril 7-én 1862.

A maros vásárhelyi műkedvelők harmadik előadása „az Apollo-teremben” tegnapi este vala, a helyi rom. kath. gymnasium javára adatván Kisfaludi Károly „Csalódások” című vigjátéka 4 felvonással, gróf Haller György ő mltga és Sipos Ferencz urnak erőlyes rendezése mellett. Játsoztak: gróf Elemir: Szentkirályi Arpad ur; Köröndi Lina: Petelei János ő asszony; Vilma: Fekete Antonia kisasszony; báró Kényesi: gróf Teleky Gejza ur; Lombai uradalmi inspector: Halász Jakab ur; Elek, fia, hadnagy: Végh István ur; Ridi, nevelt leánya: Békessy Márkné asszony; Luiza vén kis asszony: Eröss Gyuláné asszony; Mokány, földes ur: Nagy Károly ur; Tamás, kertész: Jakab Károly ur; Péter: Jakab János ur. Ez igen jól sikerült előadásnak szép számú közönsége is vala, melyet nem csak az előadás, hanem a 28 tagból álló, Wozzelka ur vezénylete alatt dícserelet és tapsát érdemelt zene-műkedvelők is fűszerezének. A szép reményű Kovács Sándor urnak — ki színtén közre működött — egy jó esárdását meg uráták s a fiatal szerzőt kibírván megjelenezték. Különösen jól játszóttak: Peteleinő asszony, Békessynő assz., Eröss Gyulánő assz., Halász Jakab, gróf Teleky Gejza és Nagy Károly urak. Ha mind így megy — az előadásokat és nem a hazai helyzetet illetőleg semmi panasznunk a mellett, hogy hetenkint egy-egy élvezetes estélyben részesülhet városunk és vidékünk közönsége: sok szép nemes és üdvös czélakra gyűldögel egy-egy üszveg, a mi e mai világban igen fontos dolog.

Az első előadás alkalmával, a mint a multkori tudósításomban is irtam volt, 200 ft. körüli üszveg jött be az oskolai zenekar javára. A második előadás mart. 26-án „a Vénbaktancsos”, (erről nem tettem volt tudósítást), szintén szép összeget jövedelmezett a helyi Kisedódóva javára — s most a tegnapi estvél is — ugyhiszem — legkevesebbet 150—160 ftot behozott. Miltán köszönetet mondhatni az ügybarátoknak!

Tavasznunk szép van! habár nem olyan a milyet az üszszel s még e télen is reméltünk..... Öszivetéseink sok helyen kipusztultak, hanem talán jobb lesz a tavaszi. — Városunkban az ugynevezett „Virágnapi sokadalom” országos vásárainak egyike ma vette kezdetét. Minden egyéb van csak pénz nincs. A miből a gazda egy pár fillért teremthetne, a marhának, lónak s gabonának még azon ára sincs a

mi az üszszel volt! — Bizony, bizony, ma holnap még lehet számolni igen könnyen az éltető egyéneket. Isten velünk! J.... D....

U. i. Érdekesnek tartom még megemlíteni, hogy városunk egy jó orvossal gazdagodott, ez volt ezredorvos Kornhoffer Lajos hazánkia, ki sok éveken át gyűjtött tapasztalatait e város- és vidékének szentelendi, állandó lakását a Szechenyi-térre, a volt Toldalagi most Seibriger házhoz tette át.

Árkos, ápril 2-án 1862.

Mintán Háromszék provisorialis tisztikarának beállításáról közleményemet megtettem vala, annak közléstére vonatkozólag mai napig még a következők estek értesemre:

1) Administrator Daniel Imre ur, felsőbb utasítás következtében, helyben S. Sz. Györgyön martius 22-én tartotta, saját elnökléte alatt, választmányi gyűlést a városi hivatal megválasztására; de a szótöbbséggel megválasztott mind tanácsosok, mind különösen az elnökségre, azaz, főbíróra választott egyén ellen annyi vád, panasz emeltett volt már azelőtt s azután is ömlgánál, melyek közkereset megindítására szolgálhatnak indokul, hogy ő mltga nem látta magát utasításai értelmében felhatalmazottnak azon hivatalnokok kinevezésére és beállítására, hanem az egészet úgy, a mint történt, s a mint áll, hivatalosan följelentette kormányzó ő mltgához, s ma onnan várja az utasítást a tovább lépésre e kérdésben.

2) Csakugyan az administrator ő mltga elnökléte alatt merőben másképp, akadálytalanul történt meg a kézdi-vásárhelyi városi hivatali kar megválasztása és beállítása: miről is így vagyok körülményesen értesítve: A választás volt mart. 29-én; választott az összes városi közönség. Főbíró: Szabó Dániel; főjegyző: Varga József; tanácsosok: Pap András, Nagy Sámuel, Benkő Pál, Szotyori Sámuel, Jancsó János és Mágori Simon. Ezekre lön bízva az adógyűjtés, rendőri kezelés, és mindenemü referadák.

3) A mint értesültem, administrator ő mltga kézdi-vásárhelyi eljárása alkalmával megjelent Kovácsnán is, hol felsőbb utasításánál fogva az ott állomásozó plajás csapatot, mely tavaly állítottat vala fel az ország itteni határszéli havasain a tolvajok és rablók elleni közbátorságot fenntartani, fegyvereiből, s egyéb aerarialis készleteiből leszerelte, s felszálta; mi is minden ellenállás, vagy vonakodás nélkül ment véghez. Hátralevő fizetéseiket azonban egy fillérig kifizette egy ezer és néhány forintban. Ezek helyett a határszélőrizetben ezután a cs. kir. hadcsendőrség pótolandja. — Megjegyzem itt, hogy a tavaly felállított pandurcsapat még maig áll, és börtönőrizetre használtatik.

4) Szólok egyébről is, arról, mi Háromszék népét, gazdai osztályát különösen és igen sajnosan érdekli, egyéb el nem enyészett nehézségei mellett. A tél elmúlt ugyan is, és a temérdek nagy hó elment, de magával elvitte Háromszék rozsvetéseinek néhol fele részét, és ép a feketetügy mellékén, mely a bő rozstermesztésé féské, néhol csak negyedét hagyta meg. A későbbi vetésekben, a sovány földéken, és az öblös állásu helyeken a mélyebb hófúvások nyomain a károk legszembetűnőbbek. A búzavetésekben igen kevés kár van, az is csak a mélyebb hótértekek nyomain. A hó 4 hónapig folytonosan állott, alatta a föld nem fagyott meg, és a sok hólé a földet mindenütt meggyomta, megtippasztotta. Mindazáltal a gabonapiacz ezen kár feltűnté óta még nem drágult. — Igazuk van az öregeknek, miszerint, ka télen át a harázda ki nem tűnik, az áldásban csatlakozni kell.

Kiss Mihály m. k.

Foksán, martius 24. 1862,

Jobb későn, mint soha. Egyébiránt szörnyű rossz közlekedésünknek tulajdonítandó, hogy a selmeczi lelkes bányász magyar ifjúságnak még csak most vehetém értesítését, miszerint a székelyek javára tartott mulatságok jövedelmét csakugyan az itt szükségét szenvedők részére szánták, s kezelésre bízták. Miszerint most már a pénz megérkezését várom. *) Földieink immár a kikelet hirdető fecskekkel szerte szállongnak a földön, mert a munkaképes embernek errefelé tavasszal ezer keresetmód nyílik. Azonban számosan vannak, kiket a téli szükség megrontott, kikre a fölségelés erőstől fog batni. Ez alkalommal nem mulasztatom el kedves földieimnek elégtételül egyik rólam szívesen emlékező hazai lap tévedését kiigazítani, melyben mondatik, hogy én a munkakertőlőkön nem segítek. Valóban ez róluk nem áll; székelyeink valószínűleg legmunkásabbak a földhátán, s még a legrozsbabbikat sem mondhatnám munkakertőlőnek. Hanem azt mondom, hogy itt télen át nincs kereset, minőfogva kicsődült földieink munkahányból jutnak inségre. Már ma hála Istennek! nem úgy van. Százankint tódulnak a Dunatorkolatokhoz, hol munkát minden jóralvó ember kap. Ez alkalomból ismét érdekes adatot verünk néptünk kedé leleményességéről. Galacson egy szegődött munkáscsoportnak tudtul adják, hogy a gőzhajón fele áron fogják szállítani a munka színhelyére. Ezt a kedvezést ők meghányják vetik; végre küldöttséget indítanak az ügyvivőséghez, mely kérné, hogy mivel a szállítási bérnek féle már így is megvan, a másik felet szolgáltatnák.

*) A kezünkön lévő törvény szerint a 152 ft 20 kr ápril 1-én tetetett fel a kolozsvári postára, s indítottat ünhez. Szerk.

ki nekik kész pénzül, majd ők gyalog is elmennek oda. Egy kicsit hasonlít a medve bőréhez. A közel vidékről po-
koly csiny hírt vettünk. K-r földünk bérnöknek hajdon
leánya kezére két kőrt jelentkezett, B-n hazánk fia orvos
és Ch-r görög árendás. A szerencsésebb — vagy hogy
mondjuk — kőr az orvos lett, a kellemes hajdon boldog
jegye. Néhány nap múlva a görög beteg lesz, az or-
vosért küld éjjel s kéréti, ne hagyja életveszélyben. Az or-
vos távol faluból siet hozzá, a bajt veszélyesnek nem ta-
lálja, fáradságát azonban aranyosomagot kap. Mielőtt viz-
szaindulna marasztalják, hogy még némi tüdőt vegyen (mint
szokás: viz, dulceacea és feketel). Ezt is elkölti s utra in-
dul. Még falut sem ér, már borzasztó jelenségekből veszi
észre, hogy megvan mérgezve. Legközelebbi gyógy-
tárba érven, annyi ideje maradt atyjának megírni, hogy si-
essen temetésére. Az atya befut, fia hulláját törvényileg fel-
boncoltatja s megtalálja a halálhozó mirenit. Egy még
borzasztóbb esemény híre is kering, utazóknak szentelt ke-
zek általi legyilkoltatásáról, mit éppen fontossága miatt csak
akkor közölhetünk, ha constatálva lesz. Allitól az esemény
lesz indító oka, hogy az itt eltört halálhíreket újra so-
kásba hozzassék.

Sokat emlegetik legújabb lapjaink az itt iskolai hasz-
nálhatan levő Dacoroman geográfát. E könyvet végig ol-
vastam. D. Gusti irta, tanostályokra van kidolgozva. Leg-
érdekesebb darab a 3-ik osztályra szóló; czime: „Idografia
orografia si Geografia politica a terrior române.“ Amár a
czim elég világos, úgy hiszem mégis, hogy csak ennyit
akarna jelenteni: „románlakta földek leírása.“ Mert
hiszen, ha olyan kilipir (érti, kinek szól) országfoglalással
akarnánk majmolódni, mi a Dunafejedelemségek kivül
Galicziát, Lodomeriát, Morvát s kivált Csehországot, Ausztriát
meg Olaszországot bizony bekeretelhetnők; miután tudva
van, mennyi magyarság lakik s lakott még nem rég kény-
telenségből is, említett földeken. Egyébiránt a mű magában
foglalja: Principatele Unite, Bukovina, Bassarabia,
Transylvania, Marmarasiu, Krisiana, (e két-
tőbe Ung, Bereg, Ugocsa, Szatmár, Bihar sat.) Banatulu,
s némely török földet is. Nem akarom a szerzőt gyanusí-
tani, mert mindenik országnál megmondja, ki a föld ura.
Például hazánkat naiv kegyelettel belefekteti Ausztria ből-
csőjébe, s hol eselleg sok magyar van, megemlíti, hogy ott
ugyan magyarok is laknak. Nincs is párja ennek a —
hogy másképp ne mondjam — jó hiszeműségnek, mely nem-
zetünket és jogainkat minden talpalatnyi földön ignorálja.
Nagy-Várad neki Urbea mare — Grosswardain. Szatmár:
Satumare, Nagyfalva biz az; csak hogy mi úgy tud-
juk, hogy létezését várral kezdte, aztán lett belőle szabad
királyi város. Hát még Erdélyre, milyen Tirgu Mures-
sului, Kokeleu s más köklerségeket csap! Önök még
se védjék, hogy e román irodalmi termék és iskolai könyv,
magánzotlan áll. Ott van gyönyörűségűsége életpárja Laureani
istoriaja, mely nemzetünk történetét fonákjára fordítja nagy-
jaink fejére kacsulát tesz, jeles tetteinket némettel álcázza,
dicsőinket sárral dobálja; szóval mindent elkövet népe ifju
nemzedékénél a testvériség meleg ágyba áldozására. Ne
is álltassuk magunkat: Diu nocturne laborantes
oleum et operam perdidimus; mert őket most a ka-
kas elragadta s míg más riadó nem zeng, fel sem vesznek
senkit; csak iramodnak a mesebeli mágneshegy felé, mely
utóvégre magára szedi őket. Nevezetes pedig az, hogy itt
minden csábésme erdélyiek által szittatik.

Vajjon az unio segít már azon, hogy az egy Fok-
sánban egy Starosttal megelégednénk? O. J.

KÜLÖNFÉLÉK.

— A múlt hétfőn tarták második előadásukat a nem-
zeti színpadon az itteni főrangú műkedvelők az irói segély
egylet javára. Most szintén az előbbi két darabban (Ango-
losan, és Háromegyszerre) léptek föl ugyanazon szereposz-
tással, annyi különbséggel, hogy az angol szerepét most
gr. Mikes Miklós vitte. Új darabokban szándékoztak fellép-
ni, de a művek megküldése elcsúszott, s minthogy a tavasz
a társas köröket vidékekre szétosztotta, nem volt idő a ké-
sőbbi érkezett művek előadására elkészíteni. Egyébiránt nem
is a színművek újdonsága, vagy az előadás minősége a kér-
des ezen fellépésben, amár ez utóbbit most is csak nagy
dicsőréttel szólhatnánk; de fontos ebben azon társadalmi je-
lenség, mely élénk tanúságot tesz arról, hogy a forró nem-
zeti szeretet mennyire szívbe van olva társadalmunk min-
den rétegének. Nem akarunk gonyt mondani általában a
nemzetek főrendére; de a köztapasztalat igazolja azt, hogy
ők csaknem mindenütt cosmopoliták; nem akarunk pusztá
bókokat szórni a miénkhez habár szívünkben örövendünk, hogy
ők régebben is kivétel voltak, s most is azok; de azon
egyenes meggyőződésünkkel mondjuk ki, hogy műkedvelőink
igen szép dolgot tettek, midőn a nemzeti színpadon, a szin-
ház és az irói egyület javára léptek. Édes anyanyelvünk
ismeretének fényes tanujelét adták azon szép szavakban,
melylyl szerepüket kezelték, hazaszeretőknek áldoztak,
midőn fellépésük által a színpadot csak inkább népszerűsít-
ték s a műkedvelői előadások országos divatba hozására
előpéldával mentek elő; a nemzet szükségének hi felfogá-
sát tüntették ki, midőn a műveltség sarkpontja az irodalom
emereinek és terének javára szentelték a jövődelmet; és a
nemzeti buzgalom azon szép napjait idézték, akik ismét viz-
sza, midőn a múlt század végén nemzetünk felszine szintén
fellépett volt, hogy az akkor alapított nemzeti színház tekin-
télyét s népszerűségét megalapítsa. E felfogásunkat azt
hisztük a közvélemény osztandja, s e felfogás többet elmond,
hogy sem szükséges volna itt bármily hüzelgő beszédre, a
mely pedig hazánk oly lelkes fiait és szép bölgyei irá-
nyában igen önként jönne az embernek.

— Egy pár levelet vettünk, a melyben az említették,
hogy bizonyos postaiállomásokon a leveleket felbontják, s
néha társaságilag olvasgatván, az illetők családi titkait mu-
latkozás tárgyává teszik. Hogy ezen való mennyire lehetne
bebizonyítható, azt csak a büntető törvényszékek bírálhat-
nák meg; de annyi való, hogy ily panaszt igen komoly
helyről vettünk. A nélkül, hogy ezáltal az illető helységet

megneveznők, figyelmeztetünk kell az illetőket, hogy a le-
vél titkait nemcsak az egyének, de az álladalom is szentül
őrzi, s habár régen az osztrák birodalom szokása volt a
határszéleken felbontani, s hivatalosan újból lepecsételni a
külföldről érkező leveleket: évtized óta ezen gyakorlat is
abban hagyott, s a külföldi levelek is rendesen revisio
nélkül szoktak most érkezni mindnyájunkhoz, legalább mi
többször kaptunk külföldi leveleket, melyekben a felbontásnak
nyoma nem látszott; annál különösebb, hogy a levél titka,
melyet nyilvánosan a kormányzás nem bánt. egyének által
sértéssek meg. Ennyit figyelmeztetésül és ajánlatul szüksé-
gesnek véltünk megjegyezni.

— Kolozs megyében, névszerint Magyar-Sárd kör-
nyékén az erdőtelek ismét napi renden vannak. Hir szer-
int, az említett helység határába eső erdők némely ismeret-
len gonosztevők által felgyújtott erdőreszeiben a pusztító
lángok már napok óta kiszámíthatlan kárt okoznak a né-
kül, hogy a község előjáróságának csak eszébe is jutna
komoly intézkedéseket tenni, a kivált éjenként rémes és ke-
délyzgató látványt nyújtó erdőresz megállására. E körül-
mény — mint értesítők megjegyzé — annyival sajnálatra-
méltóbban jellemzi a jelen viszonyokat, mivel az ideiglenesen
kinevezett szolgabíró, ki egyszersmind falusi jegyző, épp az
említett helységben „resideal“! A lapokban meg azon tu-
dósítást olvassuk, hogy Hidalmás környékén (Doboka-
megye) gyujtogatnak, a nélkül, hogy a tettesek nyomába
jutnának.

— Bárá Sterka Schulutz érsek ő nmlga folyó
hó 5-én N. Szebenbe érkezett.

— A marosvásárhelyi kaszinó közlebből tar-
tott közgyűlésében elnöke gróf Bethlen Farkast, igazga-
tóvá gróf Haller Györgyöt, Dózsa Eleket és Dobolyi
Sándort, tiszteletbeli tagokul pedig Deák Ferencz és gróf
Mikó Imre ünnepelt hazánkfiat választák meg.

— Miután a marhavász a moldovai cs. k. ügy-
vivőségnek legújabb tudósítása szerint Moldovában, különö-
sen az Erdélyhez legközelebb eső s ezzel határos piatrai
vidéknek Neudorf nevű helységében ismét kiűzték, a Moldva
felől behajtandó marhákra nézve a közlebből leszállított
vesztésgidő öt napról ismét husz napra emeltetett fel. E. H. E.

— A „Sürgöny“ írja: A „Donau Ztg.“ a szász egye-
tem határozata fölötti örömeivel nem maradt egyedül; az
„O. D. P.“ is mint fölötti örömdetése eseményt üdvözlő azt.
Jól teszi; ezt a jogát töle senki el sem veszi. Szabad neki
a szászok e határozatában Erdély lassu fölűléseinek jelet
is látni s remélni, hogy Erdély most már egy hatalmas lé-
pessel közelebb áll a birodalmi tanács oly rég nyitva álló
ajtához. Az „O. D. P.“-ot azonban öröme oly elbizottá
tevé, hogy sokáig rejtgetett epéjét már minden tartózkodás
nélkül meri kiönteni, s még ezt is szó nélkül lehetne hagyni;
de az „O. D. P.“ gyanúsításokhoz folyamodik, még pe-
dig oly férfiak ellenében, kik egy ország tiszteletét bírják,
s ez legalább is megismertetést érdemel. Állítja, miszerint
arról, hogy Erdély az öszállamhozi állásáról rendes ország-
gyűlésen ne nyilatkozhassék, gondoskodott annak idején
baró Kemény és gróf Mikó, mert ők nem bíztak a békében,
ha csak a magyarok és székelyek a szavazásnál úgy mint
14 év előtt fegyveres csoportok ily kiáltásai által: „Umio
vagy akasztófa!“ nem támogattatnak. Nem jellemezzük bő-
vebben, mily alacsony e gyanúsítás; csak annyit jegyzünk
meg, hogy a nevezett urak sokkal magasabb álló állam-
férfiak, mintsem hogy őket ily journalistikai fenekedés el-
érhetné.

— A „Sürgöny“ nek írják Bécből: A nap eseményét
azon adatok képezik, melyeket a „Presse“ mai verérezik-
kében közöl. E lap szokott komolyságának dacára, leg-
előbb is szükségesnek látja, olvasóit azon hírekre nézve
megnyugtatóni, melyek új minisztercristisról szólnak; sőt
mi több, szükségesnek tartja még annak megemlítését is,
hogy Plener ur banktervének keresztültivetele nem tekintetik
kabinet-kérdésnek. Fontosabb adatai ezek: A kormány az
1862-ki budget tárgyalásának bevégezte után az 1863-iki
költsgvetést fogja a birod. tanács bírálata alá bocsátani,
nehogy ismét azon baleset adja elő magát, hogy a birod.
tanács oly költséget tagad meg, melyet a miniszter már ré-
gen tett is. Nem szenvedhet kétség, hogy azon modorban,
melyben a budget-tárgyalás valószínűleg végetzeni fog, két
és szükségesetében akár több költségvetést is a legkényel-
mesebben lehet egy füst alatt elvégezni. A „Presse“ adatai
nagyon legérdekesebbek azonban csak most jó. A miniszterium-
nak — ugymond — szándékában fekszik, miután a birod.
tanács feladatát júliusig bevégezendte, augusztusban az or-
szággyűléseket, még pedig a magyar korona országainak
gyűléseit is egybeihívni. Nem kételkedhetünk, hogy a „Presse“,
a midőn ily határozottan szól, azt biztos információ után
teszi és így tehát csak azt mondhatjuk: adja Isten, hogy
igazat szolgált legyen.

— Az „Idők tanuja“ írja „Lapunk folyó évi mart.
29-éről kelt 73-ik számában hozott azon közleményre vonat-
kozólag, — mely szerint „a mostani megkegyelmezés élén
álló férfiak a magyar kormány által utasítva volnának min-
den egyes hazafi minden alkalommal arról meggyőzni, hogy
az alkotmányeljátszás tana nem ő Felségeé, to-
vábbá hogy u reichsratról szó sines“ stb. azon helyzetbe
jöttünk, hogy ki kell jelentenünk, hogy azon dolgokra
nézve nem jól értesültünk, a mennyiben ily utasítás halló-
mas szerint nem létezik.“

— A „N. Nachrichten“ közlebbi vezércikkében, mely
oly kétségbeesztő színekkel festi a jelen alkotmányosi vi-
szonyokat, következőleg szél:

Ugy állanak a dolgok, hogy minden politikai tév-
kenység végelgyongtúlásától, kibálsától kell tartanunk. E
fenyegető veszély első és legbiztosabb jele már jelen van:
egymást kölcsönösen ignorálják. Nem színelésből, de való-
sággal különbözőek egymás véleményei, tettei iránt. Félis
szánakozva, félis mosolylyal tekintenek minden politikai
kötöségi törekvést, s minden oly biedelmet, hogy önálló
közreműködés a reform művével általában lehetséges. Ugy
de mihelyt a közélet magától ellankad, a mint a pártok
fölgagnak hazafiúi törekvéseikkel, s a véletlen, a sors
uralmára bízzák a további fejlődést, mihelyt egy nagy biro-
dalom összes politikai életé a már bensőleg elgyengült tör-

vényhozási testület kis körében elszáll, s mihelyt ezen tes-
tület a legesekélyebb látszatos eredményekkel beéri, csak-
hogy működésének némi sikere lássék, — mit várhatni
egyebet ily viszonyok közt, minthogy elvégre a kormány
önfenntartási ösztöne felébred, s a meghasonlott közö-
lön, egy erős kéz vesz erőt, hogy a birodalmat az ez után
bizonyosan bekövetkező lassu sorvadástól megmentse?
Ezen kéz az első perczen talán súlyosnak fog tetszeni,
reactionnak fogják azt nevezni; — mind hiában, későn, na-
gyon későn fogják elismerni, mennyit vettek mindenik
oldalán az őszinte kiengesztelés szelleme ellen; s csak ak-
kor fogják látni a dolgok valódi helyzetét, mikor e belátás-
nak már csak elméleti értéke lesz a jelenre nézve, s csak
problemikus értéke a jövőre nézve.

— (Necrolog) Szatmár Némethi Némethy
János, nyugalmazott cs. k. udvari tanácsos 1862-ik év mart.
30-án reggeli 2 óraker élete 64-ik évében hosszasan szenvedés
és a véghalotti szentségek felvétele után jóbb létre költözött
Földi részei az idevélteknek, kedden, folyó év april 1-én
délutáni 4 óraker Wieden városrészt Károly utca 33 szám alatti
lakásából a Sz. Mark temetőbe saját sírhelyre helyeztetek;
lelkéért pedig az engesztelő szent áldozat szerdán folyó év april
2-án reggeli 10 óraker a Sz. Károly anyae gyházban tar-
tott meg. Idevéltek 40-én túli fáradhatatlanság s lelkiismeret-
telenen folytatott közhivatali pályája után, nyugalmazási ide-
jét hön szeretett családjának szentelt jótékony élete folyamán
ban a kérelhellen halál által meggátoltatott, s mint pótolhatlan
férj és apa övéitől őszintén megsiratva, mint önálló és em-
berbarát számos baráti s tisztelőitől megáldatva, lépett az
öröklét elibe. Béke porainak, üdv és áldás lelkének.

— Kuthy Lajos, több oldalról ismert író és politi-
kus, megúván a fővárosban earthausi elkülönözöttségét, a
vidéki élet csendébe vonult, s véglegesen Diószegre költ-
özött.

— A pénzügyminiszterium megbízása folytán rajzok
készültek újabb váltópénzjegyek számára, melyek művészi-
leg készültve, közelebb az eddigi váltó pénzjegyek helyett
fognak forgalomba bocsátatni.

— Legtermékenyebb színműírónk Szigli-
geti Edének a színpadon jelenleg 72 műve adatik elő,
ezek közül 33 drámai mű, 27 népszimű és vovdeville, 11
pedig vígjáték. Kilenczszert nyert 100 arany pályadíjat, egy-
izben 50-et.

— Új ezredtulajdonosok. A Schlick-huszárez-
red tulajdonosai a walesi herczeg van kijelölve, a Wall-
moden-vertesezredét pedig gróf Montenuovo altábornagy. A
walesi herczegnek, a mint keleti utazásából visszatér, az ez-
red kiűtöttsége nyújtja át Londonban az illető okmányt.

— Monitor és Merrimac, ama két páncélzott
tengeri hajó-óriás neve, melyek az északamerikai unio és
delamerikai felkelők szolgálatában mart. 8- és 9-én ütköztek
össze. A győztes a Monitor ión, mert Merrimac súlydó
állapotban kénytelenített Norfolk felé visszavonulni. Hogy
ez ütközet nagyságáról kellő fogalmat adhasunk, megem-
líti, hogy Monitor vasfedelét huszonkétszer érték a
200 fontos golyók, melyeknek sebessége egy másodperc-
ben 2000 láb. A hajó e lövések dacára sértetlen maradt,
mire a szintén vassal leplezett Merrimac előreszával Monitor-
ba furdott, de sikertelenül, mert saját vasleplezte pattant
le, és visszavonulni kényszerítettet. A Merrimac-on levő ka-
tonaság többnyire elhalt, míg a Monitoron a szegény kapi-
tányon kívül, alig sebesült meg valaki. E harc a tengeré-
szet történetében korszakot alkot.

— Hugo Viktor „Les miserables“ regényének két
első kötete az eredetivel egy időben 10 nyelven jelent meg.
Magyarra most fordítják. Sand George „Tanaris“ című
legújabb regénye, mely az „Independence“ tárczában is
közöltetett, szintén közelebb jelenik meg magyar nyelven.

POLITIKAI HIREK.

Francziaország. Páris, april 3. A „Vaterland“
levelezője írja: Bizonyos, hogy a római kérdésnek valamely
irányban meg kell oldatni, mielőtt a francia kamarák egy
új ülésre összegyűlenének. A császár határozottan kijelentette,
hogy nem fogja többé sem a törvényhozó test, sem a sena-
tus elébe vinni, mert a nov. 24-i rendelet által behozott fel-
irati viták visszahatása a közvéleményre, az ország nyugod-
alma tekintetében aggasztó kezd lenni. E pillanatban tehát
az a határozata Napoleonnak, hogy ez év folytán a római
kérdést megoldásra juttassa; miképen és mily értelemben,
azt alkalmasint még ő maga sem tudja, mert a haborús
rendszerű. Néhány nap előtt egy oly terről beszéltek, mely
szerint egy Goyon tábornok, mint Lavalette marquis
vissza lettek volna hivandók s mindkettőjük feladata egy
tábornagra, némelyek szerint Canrobertre, mások sze-
rint Niele ruházandó. E tervtől azonban, ha az csakugyan
létezik, elláttak, s mint bírlak, Lavalette ur bővített felha-
almazással, s a pápa elébe terjesztendő javaslatokkal tér viz-
sza állomására. Miből fognak állani ezen javaslatok, könnyű
eltalálni: a pápa ismerje el a status quo-t, s adjon refor-
mokat, melyért aztán Franciaország biztosítani fogja jelen-
legi területét. Önként érthető, hogy ezen előterjesztésnek is
ugyanaz leand a sorsa, a mi az ezelőtteknek, hanem akkor
aztán a császár ezen elhatározó kérdést fogja maga elébe
tenni: hogy vajjon a pápa világi hatalmát, vagy az olasz
királyságot adja-e fel? — egy oly kérdés, melyre adandó
feleletlőt Európa békéje, s viszont a felelet Európának azon
pillanatbeli helyzetétől fog függeni. Azon hir, mintha a pápa
az utóbbi időben többször szándékozott volna Rómát elhagy-
ni, képtelenség, ugyisint az is, mintha Thouvenel ur azt
nyilvánította volna, hogy a francia csapatok semmi esetre,
még a pápa halála esetében sem fogják Rómát kiűriteni:
mert a francia kormányának érdekében áll, hogy ne kösse
meg kezeit hivatalosan mind addig, míg a szent székhely
possumus a mellett áll. Ha ma meghalna a pápa, a francziák
bizonyosan Rómában maradnának, hogy a conelavera „fel-
vigyázzanak“; de szintoly bizonyos, hogy Napoleon időelőtt
semmi kötelezettséget nem vállal.

Egy más párisi tudósítás szerint Lavalette és Thouvenel
mindketten elégtelennek s Walewski ismét annyira kegyben

van, hogy közelebből, midőn a római követ kihallgatáson volt a császárnál, bement a kabinetbe s részt vett az értekezésben.

Mint a „Közl. Ztg.“-nak Brüsseltől írják, Napoleon császár bosznakodik az angolok és spanyolok közt folyó mexikói alkudozásokért s kijelentette volna, hogyha mind visszavonulnának is, a francziák ott fognak maradni, míg egy jóvaló kormány felállítására sikerül.

Ismét miniszterválsági hírek szállonganak. Fould a pénzügyi tárczát Vuitry urnak adná át, maga pedig állam-miniszterré lenne Walewski helyett, ki a külügyeket venné át Thouvenel-től. Niel tábornagy hadügyminiszterre fogna kinevezetni stb.

Napoleon herceg még e hó első hetében volt a londoni kiállításra elindulandó, a jutalomosztó bizottság több tagjainak kíséretében. A császár azonban, ki előbb a megnyitás ünnepélyére május 15-re akart Londonba utazni, megváltoztatta szándékát s csak június közepe táján menend oda.

Diplomai körökben egy angol-török véd- és dacz-szövetségről beszélnek, melyhez Ausztria is csatlakoznék.

Olaszország. Említettük volt minapiban, hogy az olaszok közt Róma kitűzése iránti kérvények forognak aláírás végett. Ezen feliratok egyike Napoleon császárhoz, a másik az angol alsóházhoz van intézve. Martinus 30 ig harmincezer aláírással voltak ellátva, s tartalmuk következő:

I. Ő Felsége — a francziák császárához.

Felség! Olaszország ujászületik, nemzetisége már el van ismerve (constaté). Még tegnap csak ötfélf millió szárd alattvalók voltunk, ma vagyunk huszonkét millió olaszok, nyalábba csoportulva egyetlenegy zászló körül. És ez megtörtént egyedül a nép természeti hajlama (instinct) által, egyetlen rendeltetés s anélkül, hogy egyetlenegy fejtelenség körjel meghomályosította volna a mi három szintünk tündöklését.

Az utolsó lépést kell még megtennünk. Mi azt meg fogjuk tenni. Azonban sire! ezen utolsó lépéshez az ön segélyére van szükségünk: békés, könnyű segélyre, mely Franciaország részéről a legkisebb áldozatot sem vonja maga után, s még is dicsőös és hasznos, s elhatározó Olaszországra nézve.

Felség, távolítsa el hadait Rómából.

Hadd ön által ragadtassék ki az olasz kérdés a tény ingatag, önkényről függő teréről, s állítsassék a nemzeti jog terére. Hadd kerüljön ki ezen jognak és az olasz területnek sérthetlensége az erőhatalom köréből, s helyezhesse magát egy elv biztosítéka alá. Hadd ismertessék el ezen elv Európa által, s legyen az Franciaország, sire, mely erre nemesen példát mutat.

Sire, Rómára nekünk szükségünk van. Az a mi szent városunk; záloga a mi egységünknek a szeretetben. A hét halom tetejéről foly le a mi egész történelmi hagyományunk. Azon hármasság előtt, melyet falai közt magában foglal, elhallgat és meghajol mindaz, a mi máshol talán még moroghatja a municipalizmusnak, szépekörök ezen viszhangjának fenyegetését. Rómáról mondta azt ama lángeszű ember, a ki önének nagybátyja volt, hogy közelebb vagy távolabb jövőben, az lesz Olaszország fővárosa.

Felség! ön maga hozta közelebb e jövőt. Ön nem fogja akarni, s nem akarhatja e jövőnek Franciaország nevében történi megtagadását Rómában fenntartani.

E tagadás, sire, az ön s a mi műtünk szétrombolására vezet. Széthinti egy örök háború magvait. Az örökjog nevében az olasz föld csak Olaszországa: vonuljon vissza ön! E megtagadás a gyűlölet magvait szórja két nemzet közé, melyeket Isten egyetértésre, kölcsönös szeretetre, s a kötelesség és jó utján egyesített haladásra hív föl.

Felség! Fojtsa el a gyűlölet e csiráját; engedje meg, hogy műtünkét bevégezhesstük.

A vallás, Olaszország s az ön hirneve, nyerni fognak ezáltal. A vallás elenyészik, ha azt ön odaadó szívek, de idegen szuronyok tartják fenn. Olaszország nem lesz többé arra kárhóztatva, hogy küzdelemről küzdelemre szálljon, a helyett hogy egysegi törekvéseknek békésen foganatot szerezzen. És Európa tudni fogja, hogy Franciaország nem a bódítás, de a felszabadítás vágyából teszi be lábát néha az olasz földre.

A jog nevében, Olaszország nevében, Franciaország nevében, sire, távolítsa el hadseregét Rómából. Ez az aláírók ohaja, ez az egész Olaszország reménye által eddig elnyomott fölkiáltás.

II. Nagy Britannia alsóházának tagjaihoz.

Uram!

Önök tartották fel egyedül sértetlenül szegyeteljes megszorítások nélkül a menhelyjogot, s számszerűtlen az önök partjain találtak gondolat- és szabadságot, vendégszerető fogadtatást s szívélyességet. Önök üdvözölték népünk feltámadását hódítási eszmék nélkül, s az önök polgártársainak nagy része közöttünk van, készen sorainkban velünk együtt harcolni. Önök ismerték először el jogunkat, hogy ügyeinket magunk intézhessük, mint azt önök is teszik, s e jog biztosítási céljából ki nyilatkoztatták a benemavatozás elvét. Az olaszok ezért önök iránt hálával tartoznak, hálával viseltetnek.

Ezen elismerés jeléül, melylyel egyik szabad nemzet a másik iránt viseltetik, alólított olaszok Olaszország minden tartományából s rendjeiből, mivel bízunk önökben, gyakorlati tapasztalatukban s lovagiaságukban, elküldik önöknek a francziák császárához benyújtott azon fölirat másolatát, melyben kéri őt, hadseregét Rómából leendő visszavonására, kérve önöket, támogassák e kérvényt azon befolyással, melyet önöknek méltólag ad nemzetük hatalma, s a többi nemzetek becsülése.

E szó, benemavatozás, melyet önök több versben ünnepélyesen kijelentettek, s mely elegendő lenne felszabadulásunk s egységünk művének befejezésére, nem lehet, uraim, ábránd, szabad népek számára, de tény, mindenki által elfogadott általános tény; nem csupán önökre szorítva, s mindenkinek meghagyva a jogot beavatkozni azokban, s megtöltve önöknek beavatkozni a jó ügy érdekében. E ma-

gyarázat meghamisítaná az önök által helyreállított elvet, megtagadván a gyakorlati alkalmazás lehetőségét.

A népek tapsall üdvözölték a tant, melyet önök politikájuk alapjául fektetnek, mert ők abban ünnepélyes kijelentést láttak az élet sérthetlenségének hol az jelentkezik s fejlődik, egy ígéretet, miszerint az elnyomás egy nagy ténye sem fog elkövetetni a hatalmas szomszéd által egy nép bszabadsága ellen anélkül, hogy Anglia közbe ne vesse magát szóval és karjával; istápolandó azt a benemavatozás elvének nevében. Másként e tan csak ama szent szavak tagadása lenne: „Az emberek mind Isten fiai és testvérek“, s szabad tért engedne az igazságtalanságnak s erőnek — s ez nem lenne méltó egy szabad és erős nemzethez.

A francia beavatkozás Rómában, mely, uraim, 11 éve már hogy tart, nyit s indokolatlan megsértése az önök tanának. Fegyverhatalommal tart fenn Olaszország szívében egy önkényuralmat; gátolja nemzetünk nemzeti egysége céljának elérésében; elveszi tőlünk természetesen fővárosunkat, szabad tért enged a kultúrának ama jog ellenére, mely Olaszországot akar az olaszokért, s bennünket előbb utóbb erőszak vagy háborúra kényszerítene oly nemzetel, melyet szeretünk; e beavatkozás óriás baj Olaszországra s komoly veszély Európára nézve.

Alólítottak remélik, miszerint önök, uraim, azon szeretettel fogva, melylyel Olaszország, a szabadság igazság s Európa békéje iránt viseltetnek, határozott nyilatkozat által fognak közreműködni az idegen beavatkozás megszüntetésén s befűggetlenségünknek jogunk értelmében visszaállításán. Olaszország viszonzás fejében önök hálát érzend önök iránt, hirdetni fogja a lelkiismeret szabadságát azon helyen is, hol azt most a legkárhozatosabb csökönyösséggel tagadják meg.

Milano, april 1. A „Vaterland“-nak írják: Az általunk közölt hír, mely szerint 5000 dühös kalandort toborznak bizonyos hadjáratra, tökéletesen valósul. Toborzási irodák vannak felállítva, hol Garibaldi nevében önkényesek soroztatnak be egy, titokban tartott hadjáratra. Ezen toborzást teljességgel nem kell összezavarni azzal, mely az önkéntes hadtest kiegészítésére éppen folyamatban van. Ez utóbbi szabályszerűleg, kormányzók közbejöttével történik, míg amaz csupán Garibaldi számára. A toborzottak napokint egy frank várpénzt kapnak s 30 frankot felszerelésre, mely e szerint nagyon egyszerű fog lenni. Fegyvert és lözer csak azután fog kiosztatni, ha az önkényesek kellő száma kitelik, s a hadtest alakitva lesz. A tódlás ezen toborzó irodákhoz oly nagy, hogy a kívánt szám már régen együtt volna, ha a felvételt különös feltételekhez nem volna kötve, melyek közül levelező kiemeli, hogy a felveendő ellenség előtt szolgált, vagy legalább a fegyverforgatásban teljesen gyakorlott legyen úgy hogy e csapat, minden további beoktatás nélkül, első jeladásra sikra szállhasson. Az említett feltételek daczára közel fele az ezen hadjáratra tervezett önkényeseknek már ki van állítva. Hogy a szándékolt hadjárat Velenczére (?) vonatkozik, egyéb jelek nem árulnak el. Következtethető, hogy Garibaldi, Milanoban léte alatt, 14 katonai kémát küldött Velenczébe, kiknek tudósítása alapján fogna aztán a támadási terv megállapítani. Néhány hét alatt Garibaldi ismét idejövendő, s akkor a békereménylők lajstromán alkalmasint egy res leendő útva. A legközelebbi napokban a kihirdetett forradalmi congressus is meg fog itt tartatni s jelen leendene a magyar, lengyel és fájdalom még a német forradalom főnökei is, hogy közös vállalatuk felett értekezzenek.

Turin, apr. 1. A „Wanderer“-szerint Ratazzi komoly intést kapott Párisból, hogy Ausztria irányában minden kihívástól okadojék. Kívánja továbbá a tuillériák kabinetje, hogy Garibaldi körújtát szüntessék meg, azon tervvel, mely szerint Garibaldi a 7-dik hadtest élére lett volna állítandó hagyjanak fel, úgy szintén azzal is, hogy Humbert koronaherceget Garibaldi kíséretében Nápolyba küldjék. S valóban Ratazzi nemesen úgy Garibaldi diadalutját már félbeszakasztja, hanem még a hetedik hadtest parancsnokává biztos kiállításba helyezett kinevezetéséről is elállott. E helyett azonban Garibaldi azzal fogna kártalanítani, hogy az összes nemzetiségű föfelügyelőjévé s parancsnokává nevezetnék ki. A Páris fölül békésen lengedező szél egy más k jeletl tekintik még azt is, hogy Turinban és Genuában elő készületek tétetnek, a király két fiának, Amedeo és Ottone hercegeknek hosszabb tápasztalási utazására.

A „Sch. Corr.“ biztos forrásból értesül, hogy a turini angol követ sir James Hudson, az ottani kormánynak azon barátságos tanácsot adta, hogy tekintve azon különben is a turini kabinetet terhelő gyanul, mintha a görög mozgalmakban benne volna a keze, hagyjon fel azon szándékával, hogy a görög vizekre olasz hadi hajókat küldjön. E tanács azonban nem lön meghallgatva, s „Archimedes“ olasz csavarfregatt már elindult Genuából a Piráus felé.

Németország. Berlin, apr. 4. A kormány rendkívüli tevékenységet fejt ki, hogy a bekövetkező választásokból óhajtsa szerinti eredményt eszközöljön, s a conservatív párt soha sem volt oly mozgékony, mint jelenleg. Egyedül Berlinben három választási bizottság működik a conservatívok különböző árnyalataiból, kik roppant számu kiáltványokat, röpiratokat küldöznek szét az országba. A mi legnevezetesebb, a katolikusok egy emberként velük tartanak. A katolikusok eddigelő rendszerint megelégedtek azzal, hogy egyházuk érdekeiről gondoskodjanak; most ők is azon jelzést fogadták el, mely régóta a conservatívoké. A democrata lapok boszankodnak; nem hitték volna, hogy az ultramontanok oly hamar a kormány részére álljanak.

A „Kreuz Ztg.“ szerint az országgyűlés május 16- és 20-ika közt fog megnyitvatni.

Görögország. A naupliai felkelőknek Hahn tábornagy felszólítására adott válasza így hangzik: „Mi alólított Hahn tbnagyunk mai nap kelt felszólítására a következőleg határozunk: Ha ő felsége megadja az amnestiát kivétel nélkül mindenkinek, magunkra vállalkozunk a vár átadását,

annyal inkább, mivel mind a katonai, mind a polgári egyének nem azért nyultak fegyverhez, hogy a király szent személye ellen harcoljanak; hanem a nemzet azon jogának megvédésére, melyeket egykor maga a király is tiszteletben tartott. Nauplia katonái és polgárai át vannak hatva az egész hellen nemzet boldogulásának eszméjével; ezen eszmét óhajtják ők megvalósítani, és készek minden órában királyokért minden csöpp vértüket kiontani. Kívánságunk megtagadása esetében szomorodott szívvel azon helyzetbe látjuk magunkat visszautasítva, hogy utolsó percig védelmezzük magunkat, a mi ezer meg ezer Naupliában tatzkodó nőre és gyermekre nyomort és romlást fog hozni. Ha nem volna Hahn tbnagy ezen esetre vonatkozó utasításokkal ellátva, kívánjuk ezen iratunknak ő felségéhez a királyhoz küldetését. Kelt Naupliában, mart. 2. (14) 44 tiszttal aláírva.

Amerika. Az egyesült államok külügyminisztere Seward a mexikói ügyre vonatkozólag következő tartalmu sürgönyt intézett az unio londoni, párisi és madridi követeihez: Washington mart. 3. 1862. Sir! Európában, mint észrevesztük, azon vélemény kezd terjedni, hogy a spanyol, francia és angol haderők megkezdett tüntetésai Mexikó ellen az országban forradalmat idézhetnének elő, mely aztán a monarchiai államidom behozatalát s a koronának egy idegen herceg általi átvételét eredményezhetné. Országunk mélyen van érdekeltve a világébe fenntartása által s minden viszonyaiban — úgy a szövetségesek, mint Mexikó irányában — loyális akar maradni. Ezért az elnök megbízott, közöljem nézeteit az új fordulatra nézve mind a két féllel.

Az elnök bizott a szövetségesek azon ígétében, hogy nincsenek politikai céljaik, csak sérelmeiket akarják orvosolni. Nem kétkedik a szövetségesek őszinteségében, és ha tiszta szándokaik iránti bizalma megrendülhetett volna, meg is szilárdult volna ismét azon, nyilván az ő nevében tett felvilágosítások folytán, hogy t. i. Spanyol-, Francia- és Angolország kormányai, beavatkozásuk által, nem akarják a Mexicóban fennálló alkotmány megváltoztatását vagy a Mexikói nép akaratával ellenkező bármily politikai átalakítást előidézni. Ő csakugyan fölteszi, hogy a szövetségesek egyetértéssel nyilatkoztassák, hogy a Mexicóban tervezett forradalmat csak mexicói polgárok szíjják Európában.

Az elnök mindamellét kötelességének tartja a szövetségesek irányában legjobb szándékkal s teljes nyíltsággal kimondani abbéli meggyőződését, hogy monarchiai kormánynak, mely Mexicóban idegen hajóhadak és seregek jelenlétében netán felállíthatnák, legkisebb kiáltása sem volna biztosságra s fenmaradásra, másodszor pedig, hogy ily monarchia állhatatlansága még növekednék, ha a trónt nem mexicói eredetű személynek szánák, és végre, hogy ily körülmények közt az új alkotmányt ismét össze kellene omlani, hanem ha európai szövetségekre támaszkodhatnák, melyek fegyveres európai monarchikus beavatkozás állandó politikáját nyitnák meg, oly politikát, mely az amerikai szárazon uralkodó alkotmányos rendszerre nézve mutathatnól sértő s gyakorlatilag ellenséges lenne. Ily állapotot inkább lehetne a mexicói forradalom kezdetének, mint végének tekinteni.

E nézetek az amerikai társadalom politikai érületének és szokásainak némi ismeretén alapulnak.

Kétségtelen, hogy ily esetben házáink állandó érdekei és rokonszenvei a többi amerikai köztársaságokhoz csatlakoznának. Nem szándékozunk ez alkalommal előre megmondani, hogy a kérdéses terv következtében hogyan folynának az események mind e szárazon, mind Európában. Elég megjegyezni, hogy az elnök véleménye szerint, a legutóbbi század történelmének kiváló vonása: e száraz fölszabadítása az európai befolyástól. Nem valószínű, hogy a nyomban következő században egy ellenkező irányú forradalom sikeres legyen, holott Amerika népessége oly gyorsan szaporodik, az ország segédforrásai szintoly gyorsan fejlődnek s a társadalom folyvást a democrata amerikai alkotmány alapján képződik. Fölösleges volna a szövetségeseket azon valószínűsítésre is figyelmeztetni, hogy az európai nemzetek ilyen, az ellenforradalomnak kedvező politikát saját érdekeikre nézve folyvást kedvezőnek tartsanak; és fölösleges azt is megjegyezni, hogy bármennyire okadojanak is a szövetségesek szárazai és tengeri erejükkel Mexicóban hazi forradalmakat elősegíteni, az eredményt mégis ezen haderőknek — bar más célból eszközölt — ottani jelenlétére kellene visszavezetni, mert bizonyosnak tekintendő, hogy jelenlétük nélkül ily forradalom alkalmasint be nem következett, sőt reá még csak nem is gondoltak volna.

Igaz, hogy az Egyesült-államok senatusa jóvá nem hagyta az elnök által javasolt határozott intézkedéseket, melyek szerint a fennálló mexicói kormánynak segélyére lettünk volna, hogy — a szövetségesek beleegyezése mellett — mostani zavarából kibontakozhassék. Ez azonban csak belizagztási kérdés. Viszszás volna e jóvá nem hagyást annak jeléül tekinteni, hogy e kormány körén belül vagy az amerikai nép között komoly véleménykülönbség uralkodik azon hó óhajra nézve, hogy e földön a köztársasági rendszer biztosítsák, gyarapodjék s fenntartassék. Maradok, stb.

William H. Seward.

Mexiko. Veracruz, martius 7. Lorencez tábornok erősítési csapataival kiszállt s intézkedéseket tett, hogy a csapatok, melyeknek egészségi állapota kielégítő, megállás nélkül átvonuljanak a városra.

A párisi „Moniteur“-nek egy újabb közleménye szerint Lorencez partraszállása, Douay tábornok elindulása újabb erősítésekkel, valamint a „Pays“ azon állítása, hogy a szövetségesek közti egyezmény csak Mexikó fővárosában köthető meg, arra mutatnak, hogy a francziák császára eredeti tervétől, melyszerint a biztosított elégtételnél többet kíván, még azon esetben sem szándékszik elállani, ha szövetségesei egyedül hagynák.

Ujabbak. Bécs, apr. 7. A birodalmi tanács al-sóházi ülésében Lasser választott Rogawski interpellatiojára a Tarnow és Sandec kerületekben történt fenyítő törvényszéki nyomozásokat illetőleg. Az interpellatio több állításait helyreigazítja s helyeket idéz énekekből és imákból, melyek alkalmasok arra, hogy Ausztria államkapcsolata elleni gyűlöletre ingereljenek. A kormány jövőre nem fog okot adni ilyen fenyítésre méltó igazgatások hosszúság eltérése miatti szemrehányásokra. A bírói hatóságok kötelességszerűleg jártak el; a kormány nem fog eljárásaikba avatkozni.

— Turin, apr. 6. Crocco rablócsapata szét szórta, 25 közülük megöltet. A francziák Chiavone szétvert bandáját Pratanál megtámadták.

— Páris, apr. 6. A „Patrie” jelenti: Goyon megtartja a parancsnokságot; Lavalette visszatér Romába.

— Weimár, apr. 5. A vadászati kárpótlásról szóló törvényt, az ellenzék heves fellépése dacára, 18 szavazattal 13 ellen elfogadták. A kárpótlást az állam pénztára fizeti. Az ülés zajos volt.

— Koppenhága, apr. 4. A birodalmi tanács mai ülésében Krüger indítványát Dánia és Schleswig számára adandó új alkotmány tárgyában, az elnök heves ellenzése után 43 szavazattal 9 ellen elvetették.

— Turin, apr. 5. A turini hivataloslap megczáfolja azon hírt, mely szerint Garibaldi a nemzetörség főfelügyelőjévé volna kinevezendő.

— London, apr. 5. A kormány egyelőre teljesen megszüntette a fahajók építését; csak vashajókat épített.

— Uj-York, mart. 25. Winchesternél nagy ütközet volt. A veszteség mindkét részről jelentékeny. A déliek teljes visszavonulásban vannak.

Távíratok tudósítás a bécsi börzéről

Április 9-kén: Nemzeti kölcsön 83.80. 5% Metalliques 69.85. Bank-részvény 825.—. Hitel-részvény 200.30. Váltó Londonra 135.—. Ezüst 133.75. Arany 6.34.

Április 7-kén: Urbéri kárpótlási kötvény: Magyarországi 71.75. Erdélyi 68.—.

T. és felelős szerkesztő DOZSA DÁNIEL.

HIRDETÉSEK.

(567) A bogártelki alapítványi jószágban levő curialis lakház és ottani csűrnel több repara-tióknak kijavítása felsőbb helyt megengedtetvén, azoknak végbevitelére nézve e folyó hó 16-kán az itteni uradalmi irodában délelőtti 10 órakor árlejtés tartatik. — Mi is ezennel közhírré tétetik. A kolozs-monostori uradalmi gazdasági hivataltól, Kolozs-Monostor, április 5-én 1862.

(518) **CZIRIÁK TESTVÉREK** **KOLOZSVÁRTT** ajánlják jól rendezett **Nürnbergi, vas-, fűszer- és festék-kereskedésöket.** Aruhely: Hidutzában, tulajdon házuknál, 302 szám alatt.

(452) 10/4 1862. (4-4) **Valódi MOLL SEIDLICZ POR,** mely a párisi műkiállítás arany-érmét nyert. Középponti raktára a „Golyához” címzett gyógyszer-tár Bécsben, és egyedül az alább megnevezett raktárakban kapható.

Figyelmeztetés. Miután tapasztaltam, hogy az ugynevezett Seidlitz-por használati utmutatásokkal árutatnék, melyek szóról szóra az enyim szerint utánozva, a közönség csalódására, még saját névaláírásomat is viselik, s ily módon azok külsőjeiről itélve saját gyártmányaimmal könnyen felcserélhetők lévén, bátor vagyok azért ezen hamisítások ellenébe óvást mindenkit azon megjegyzéssel figyelmeztetni, miszerint az ilyen-mű szereknek megkülönböztetése végett, minden általam készített skatulya Seidlitz-por saját óvó bélyegemmel van ellátva, s minden egyes por-adagot magába foglaló fehér papirosan ezen esmerető-jegy „Moll Seidlitz-pora” (Moll's Seidlitz-Pulver) víznyomáson látható.

Ara egy bépecsételt eredeti skatulyának 1 ft 25 kr. o. é.

Használati utasítással minden nyelven.

E porok számtalan, rendkívüli esetben bebizonyított gyógyhatásuknál fogva minden eddigelő ismert házi gyógyszernek közt bizonyára a legelső helyre méltatandók. A császár nagy birodalom minden részeiből hozzánk beküldött több ezernyi háleirat részletes biznyitványul szolgál, hogy azok rögzített dugulás, emésztetlenség és gyomorégés, továbbá görcsök, vesebetegség, idegbaj, szivdobogás, ideges főfájás, vértörődés, köszvény-szerű tagfájdalom, s végül hysteria, hypochondria, tartós hányási inger stb. eseteiben a legjobb eredménnyel használtattak, s a legártalmasabb győgyeredményt vívtak ki Ezen, már nagy csomaggá nőtt levelezés számtalan bizonyítványait tartalmazza azon szenvedőknek, a kik gyakran, miután az allopathiai és vizgyógymódot hasztalan használták, ezen egyszerű házi szerhez folyamodtak és egészségüket egyszerre és állandóan visszanyerték. Ezen elismerési iratokban a nép majd minden osztálya u. m. tanítók, kereskedők, kézművesek, művészek, mezői gazdák, tanárok, hivatalnokok, katonák, sőt gyógyszerészek és orvosok is, valamint több oly mindkét nemből való egyének képviselvek, a kiknél azelőtt a leghíresebb gyógyforrások a legkisebb könnyebbülést se idézték elő és a kik csupán a valódi Seidlitz-Porok rendszeres használata által lettek tökéletesen egészségesek.

Valódi minőségben kapható csupán csak

Kolozsvártt: RITTER Tr. özv. gyógyszer. Továbbá Beszterczén: Szongot György. Sz.-Agóthán: Knall K. gyógyszerész. Déván: Büchler A. Brassóban: Jekelius F. Nagy-Szebenben: Müller gyógyszerész. M.-Vásárhelyt: Bucher M. Burdacs A. N.-Bányán: Haracsek. Nagy-Károlyban: Schöberl. N.-Váradon: Jánky Antal. Segesvártt: Misselbacher. Szilágy-Somlyón: Orawetz A. Vajda-Hunyadon: Marschal. Zilahon: Harmath S. F.

A fennebbi czégeknél létezik még ezeken kívül a

norvégiai hegyekről való

valódi DORSCH-MAJHALZSIROLAI raktára is.

Ara egy nagyobb üvegnek 1 ft. 80 kr. egy kisebbnek 1 ft. o. é.

Az üvegek el vannak látva védmárkával és kimerítő használati utasítással. Ez az egyetlen faj, mely minden töltés előtt vegytanilag megvizsgálják és czink-pakkal elzárt üvegekben küldetik el. — Ezen legtisztább és leghatályosabb majhalzsi faj a dorsch-halaknak leg gondosabb egybegyűjtése és kiválogatása által van megnyerve, és egyáltalán semmi vegytani kezelés alá nem vonatot, hanem a bépecsételt üvegekben levő folyadék egészen épen és azon állapotban van, miként az közvetlenül a természet által nyújtott. — E valódi Dorsch-majhalzsirolai Európának minden orvosi tekintélye által mint legjelesbb gyógyszer a mell- és tüdőbajokban, scrophulus és rachitis, köszvény és csúsz, idült bőrkürités, szemgyulladás, ideg- és több más bajokban legsikeresebben alkalmaztatik.

MOLL A. gyógyszerész Bécsben, „zum Storch”, Tuchlauben.

(566) Az osztrák állam minden részeiben, mint elhírhedt Német-hon első orvosi testületétől megbírált, s a magas cs. kir. magyarhoni helytartóságtól, kitünő alkalmazhatósága végett engedélyezett és esmeretes **VEBER-féle**

Általános KÖSZVÉNYGYÓLCS

a fájdalma minden nemei ellen,

mely a köszvényes, csúsz, a kezek és lábakon támadt, minden nemű betegségekben, különösen főgörcsöknel, dagadt tagoknál, marjulásoknál, ficzamosodásoknál, oldalnyilallásoknál, mint hatályosan, hamar és biztosan segítő szer, ajánlható.

Pakétokban használati utasítással együtt egy darab ára 1 ft. 50 kr, nehéz szenvedéseknél kétszeres erejű 2 ft. 10 o. becsben.

Ugyszinte a nevezetes

PÁRIZSI általános kenőcs

mindennemű sebek, fagyások, hideg általi csipések és tyukszemek ellen; Egy tégly-nék ára használati utasítással 35 kr. o. é. egyedül és kirekesztőleg található:

Kolozsvártt Wolff János ur gyógyszer-tárában és a néhai Wendler J. örökösöknel; Werschiezen: St. P. Jognovitz urnál. Szebenben: Schneider J. F. fényüzési cikkek kereskedésében és Jahn Ferencz urnál. Aradon: F. I. Probst urnál. Beszterczén Dietrich és Fleischer urak kereskedésében. Hatzfelden: Telbis János ur kereskedésében. Fejervártt: Wagner János ur könyv-, mű- és zeneszer kereskedésében. Kimpolungon: Gregor Kosintzky urnál. Segesvártt: Misselbacher a. B és Deutsch úrnaknál.

STEIN JÁNOS

könyvkereskedésében Kolozsvártt, Wittich Józsefnél Maros-Vásárhelyt, Dobray Nándornál S.-Udvarhelyt, Barthos Domokosnál S.-Szentgyörgyön kapható:

NÖVENDÉK IFJUSÁG IMAKÖNYVE.

Hitben megerősödött protestáns fiak és leányok számára írta Medgyes Lajos

Ara: nyomtató velin papíron, bőrbé kötve, tokkal, 1 ft.

Díszkiadás, író-velin, bőrbé kötve arany metszéssel, tokkal 1 ft 50 kr.

UTI RAJZOK.

Írta ZOMBORI GEDŐ.

I-ső kötet: Magyarország, Austria, Morva és Csehország, Németország, Holland, Belgaföld, Angolország.

II-ik kötet: Franciaország, Schweiz, Savoya és schweitzzi határhegyek, Olaszország, Krajna, Karantán és Steierország.

A két kötet ára 2 ft.

Utasítás

az Erdélyben megszüntetett tizedbe-jelentések valódisításánál eljárásról, mely a hajdoni urbér-jogosított földesuraságok, ügyvédek, meghatalmazottak sat. szóval mindazoknak, kik urbéri tized-járandóságok valódisításával foglalkoznak különös figyelmökre ajánlatik.

Ára 50 kr. Osz. ért.

Rákóczy Ferencz életéhez.

Zágoni Mikos Kelemen törökországi levelei.

A szerző saját kéziratából, életrajzi értekezéssel közli Toldy Ferencz. 2 kötet, ára 1 ft 50 kr.

A magyarnyelv szótára.

A magyar tudományos akadémia megbízásából készítették Czuczor Gergely és Fogarasi János, magy. t. akadémiai rendes tagok.

I. I. A—Általvér. Ára 1 ft,

A fertály mágnások.

Regény két kötetben, írta Rózsaági Antal. Ára 2 ft 50 kr.

Nyomatott az ev. ref. főtanoda betűivel. (Bel-farkasutca 74 sz.)